

моћи. Он није само човек, него је Богочовек. Шта је претрпео ради нашега спасења открива се не само у слави Његовој, него и у одсуству славе: „Тако би изобличено лице Твоје, мимо свих људи“. У безслављу, понижењу и силаску, Он је прешао границе људске. „А оно узиђе, шта је, осим да прво и сиђе...?“ Када Месија доспева до трагичног исказа о Себи: „Ја сам прв, а не човек“, исто је као да каже: „Ја сам Бог, а не само човек“. Он нам открива истинску димензију

Kада дође време да се подносе прогони за веру, онда је живот - користан: он учвршијује веру. О времену долaska антихриста, нико не зна (али су знаци његовог скорог доласка - присутни) - а и нашта та одбровања? За мене то није важно, главно је да би савест била чиста, треба се чврсто држати вере православне, испуњавати заповести, треба проводити морални живот, да би смо били спремни. Треба се користити садашњим временом ради исправљања и покајања

Мучно, често безуспешно стање, које претходи задобијању молитве Исусове, унутршње не бива обавезно код свакога.. Али, општи поредак стицања молитве Исусове је тај, да се она постиже трудовима и патњама и мучним (тегобним) стањем духа..

преподобни Никон Оптински

славе у беслављу, у понижењу, љубави ради. Понижење Крста постаје слава, јер се Господ добровољно жртвовао ради оних које љуби. Када је у беслављу, када је понижаван и када наг бива распет, „ради нас људи и ради нашег спасења“, тада Црква у Њему препознаје Цара славе: „Царем Га зовем, јер Га видим Распетога“. Господ славе, кроз Кога је, и у Кому је све прима крајње понижење, живи начином савршене послушности: „А ја се не противим, нити противречим; плећа своја дадох на шибање, и

вилице на ударице, ни лице своје не окренух од поруге пљувања“.

Ми не можемо да се понизимо (=смирамо). Ми не можемо и не знамо да слушамо. Зато Га остављамо самог. „Ко Га може слушати? Ко може поћи за Њим на такво страдање? Ко може бдeti са Њим у Гетсиманији? Напуштамо Га, остављамо Га самог, упркос свим нашим обећањима. Он, међутим, није сам. Отац је свагда са Њим. Сила и садржај посланства Његовог је у томе што је Отац увек у Њему, и Он у

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИЦИ

САБОР СВЕТОГ АРХИСТРАТИГА МИХАИЛА
И СВИХ СИЛА БЕСТЕЛЕСНИХ
Лк. 10, 16 - 21; зч. 51. Јевр. 2, 2 - 10, зач. 305.

јеромонах Серафим (Роуз)
ПРАВОСЛАВНО УЧЕЊЕ О АНЂЕЛИМА

Iз речи Самога Христа знамо да душу у тренутку смрти сусрећу анђели: "А кад умре сиромах, однесоше га Анђели у наручје Авраамово" (Лк. 16, 22).

Такође из Јеванђеља знамо у каквом се облику појављују анђели: "А лице његово (Анђелово) беше као муња, и одело његово бело као снег" (Мт. 28, 3); "младић обучен у белу хаљину" (Мк. 16, 5); "два човека у блиставим хаљинама" (Лк. 24, 4); "два Анђела у белом" (Јн. 20, 12). Током читаве хришћанске историје Анђели су се увек јављали у облику младића обучених у бело. Иконографска традиција представљања Анђела је такође кроз векове била у складу с тим и увек их је представљала као блиставе младиће (често са два крила, која су наравно само символични детаљ, јер се обично приликом јављања Анђела не виде). Седми васељенски сабор је 787. године донео одлуку да се Анђели могу изображавати само на овај начин, у обличју људском. За-

падњачки "купидони" ренесансне и потоњих периода настали су под утицајем паганства и немајуничега заједничког с истинским Анђелима.

Епископ Игњатије Брјанчанинов (умро 1867), један од великих Отаца из блиске прошлости, запазио је ову грешку и посветио читав том својих сабраних дела излагању православног учења о овом питању. Критикујући гледиште изражено у класичном римокатоличком богословском делу из 19. века (Опат Берже "Богословски речник"), Епископ Игњатије посвећује велики део тог тома (стр. 185-302) борби са савременом идејом (заснованом на Декартовој философији) да све што је ван царства материје припада царству "чистог духа". Таква мисао у суштини ставља бесконачног Бога у исту раван са разним коначним духовима (анђелима, демонима, душама умрлих). Ова мисао је широко распрострањена нарочито у данашње време (премда њени заступници и не виде све њене

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

последице) и умногоме објашњава заблуде савременог света у погледу "духовних" ствари: велико интересовање влада за све што не припада материјалном свету, али често се при томе готово и не прави разлика између Божанског, Анђелског, демонског и онога што је последица необичних људских моћи или уобразиље.

Епископ Игњатије пише: "Када Бог човеку отвори (духовне) очи, он је у стању да види духове у њиховом сопственом облику (стр. 227). Исто тако, "из Светог Писма је потпуно јасно да душа човекова има облик човека у његовом телу, као и други створени духови" (стр. 233). Он цитира многобройне светоотачке текстове да би ово доказао. Обратимо се сада и ми светоотачком учењу.

Св. Василије Велики у књизи о Светом Духу тврди да "у небеским Силама њихову природу чини ваздушни дух, ако се може тако рећи, или невештаствени огањ (нематеријални). Зато су оне ограничene местом и постају видљиве, јављајући се светима у обличју својих сопствених тела". Опет, "ми верујемо да се свака (од небеских Сила) налази на одређеном месту. Јер Анђео који се појавио пред Корнилијем није био у исто време и са Филипом (Дела Ап. 10, 3; 8, 26); и Анђео који је разговарао са Захаријем близу "олтара кадионог" (Лк. 1, 11) није се у исто време налазио и на свом месту на Небесима (гл. 16, 23, т. II, стр. 608, 602).

Слично учи и свети Григорије Богослов: "Другостепене, после Тројице, светости, које имају царску славу, јесу блистави, невидиви Анђели. Они се слободно крећу око

Престола, јер су хитропокретни умови, огањ и божански духови који се хитро крећу кроз ваздух" (Беседа 6 "О умним бићима").

Тако су Анђели, иако су "духови" и "пламен огњени" (Пс. 103, 5; Јевр. 1, 7), те пребивају у области где земаљски закони времена и простора не важе, ипак ограничени временом и простором и дејствују на тако "материјалан" начин (ако тако смо рећи) да неки Оци без колебања говоре о "ваздушастим (етеричним) телима Анђела.

Преподобни Јован Дамаскин, сумирајући у 8. веку учење св. Отца, својих претходника, каже: "Анђео је биће обдарено умом, увек у покрету, које поседује слободну вољу и служи Богу, бестелесно, по благодати, добивши као своју природу бесмртност, а томе бићу облик и својства зна само Создатељ. Бестелеснима и невештаственима се Анђели називају у поређењу са нама, јер се у поређењу са Богом, који је Једини Неупоредив, они показују и груби и вештаствени, будући да је само Божанство одиста невештасвено и бестелесно". И даље он каже: "Они су описиви, јер када се налазе на Небесима, тада нису на земљи, а када их Бог пошаље на земљу, они не остају на Небесима - али они нису ограничени зидовима и вратима нити резама и печатима, јер за њих закони природе нису препрека. Слободни од Закона природе су зато што се онима који су достојни и којима Бог хоће да се они покажу, Анђели не показују онакви какви заиста јесу, него у оном изменењеном обличју у коме их људи могу видети" ("Тачно изложење православне вере", II, 3)..

архимандрит Василије Ивиرونски ОД СТАРОГ ДО НОВОГ АДАМА

При Оваплоћењу Бога Логоса „све се потресе јер се припремало уништење смрти".

Као да је нечастиви осећао да се нешто страшно припремало („Уништи се власт моја"). Ради тога је, на сваки начин, покушавао, било сам, било употребљавајући нас људе, као своје оруђе, да одврати Господа од извршења дела Његовог. Желео је, лукави, да се то избегне, да се додогоди нешто друго, било шта друго, само не то што је требало да се додогоди. Господ је, међутим, стамено ишао даље, „да изврши вољу Оца који Га је послao".

Господ поступно открива богочовечански карактер Цркве; постепено је објављује за мисао и циљ и мерило живота: "Ако ти сагреши брат твој, покарај га. Ако те не послуша, узми са собом још двојицу... Ако ли њих не слуша, /кажи Цркви/; ако не послуша ни Цркву, да ти буде као незнабојац и цариник" (Мт.18,15-17). Богочовечанска савест Цркве је највиши критеријум, који најтачније /и/ најправилније одмерава грех. Отуда Господ непослушност према Цркви жигоше као директно незнабоштво и цариништво. Црква једино зна и може одвојити грех од грешника, спасити грешника и уништити грех. Једино се васељенска савест Цркве не може огрешити о човека: последњи, завршни суд припада њој. "Не судите, да вам се не суди" (Мт. 7,1); не судите, већ кажите Цркви нека она да свој суд.

преподобни Јустин Ђелијски

Ишао је мирно на страдање. „Он чврсто одлучи да иде у Јерусалим". Онима који су Га подстицали на нешто друго, у једној прилици је строго одговорио: „Иди за мном противниче (сатано)", а у другој уопште није одговарао на предлоге које су му давали, било да би Га изиграли („Прореци нам ко те удари"), било да би Га спасли („Не знаш ли да имам власт да те... пустим?").

Ученици су стално правили омашке, сваки пут када су кретали да отворе уста, да проговоре нешто, онда када им је Господ говорио и откривао тајну Свога одласка на страдање и узласка Оцу. Правили су погрешке. Нису тачно одговарали. Нису разумели Господа.

„Христос пострада за нас, остављајући нам пример да идемо Његовим стопама". Пострадала је, унизила се, пропатила свесвета душа Његова: „Жалосна је душа моја до смрти", и тело Његово: „Сваки део светог тела Твога, иниженје иретрпе нас ради".

„Не беше обличја ни лепоте" на Њему „красном лепотом већма од синова људских"; али „понижен би и напуштен". Превазишао је сваки људски бол. Узео је на себе сваки грех људске: „Он грехе наше понесе и ради нас за немоћа". Унизио се (=смирио се) толико, колико само Бог може да се унизи. Унижење Његово крајње, силазак у Ад — такво страдање које превазилази људске